

คำที่มีความหมายโดยตรง และโดยนัย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕
กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย

โดย

นางกุลธิดา บุญเทียม
ครูโรงเรียนบ้านหนองชน

นักเรียนลองตอบได้ไหม ?

ข้อไหนมีความหมายโดยนัย

1. ลิงกินกล้วย

2. ข้อสอบวิชา

ภาษาไทยกล้วยมาก

คำที่มีความหมายโดยตรง และโดยนัย

คำที่มีความหมายโดยตรง คือคำที่มีความหมายตาม
ตัวอักษร ตามพจนานุกรม เช่น

หิน หมายถึง มวลของแข็ง
ที่ประกอบด้วยแร่

เต่า หมายถึง สัตว์ชนิดหนึ่ง
มีสี่ขา หลังมีกระดองห่อหุ้ม
ออกลูกเป็นไข่

คำที่มีความหมายโดยตรง และโดยนัย

คำที่มีความหมายโดยนัย หมายถึง คำที่มีความหมายไม่ตรงตามตัวอักษร แต่มีความหมายอีกอย่างหนึ่ง ซึ่งผู้ส่งสารมีเจตนาส่งไปยังผู้รับสารเพื่อตีความเชิงเปรียบเทียบเอง
เช่น

เต่า หมายถึง ช้า

หิน หมายถึง ยาก

ตัวอย่าง

คำที่ความหมายโดยตรง และโดยนัย

สิ่งที่เห็นเป็นดวงมีแสง
ระยิบระยับในท้องฟ้า
เวลามืด

บุคคลที่โดดเด่นใน
ด้านใดด้านหนึ่ง

ดาว

ที่นั่งมีขา ยก
หรือย้ายได้

ตำแหน่ง

เก้าอี้

ชื่อแก้วที่แข็งที่สุด
มีน้ำแวววาว มีราคา
แพงใช้ทำเป็น
เครื่องประดับ

บุคคลที่มีคุณค่า

เพชร

เรือจ้าง

เรือที่รับจ้างส่ง
คนข้ามฟาก

ครู, เป็นคำใช้
เปรียบเปรยกับ
อาชีพครูว่าเหมือน
เป็นเรือจ้างที่ส่งลูก
ศิษย์ขึ้นฝั่ง

สิ่งที่เป็นต้นแบบ

ครูอาจารย์
ซึ่งถือเป็นแบบอย่าง
ความประพฤติที่ดี
สำหรับลูกศิษย์

แม่พิมพ์

การก่อไฟ

ให้กำลังใจ

จุดไฟ

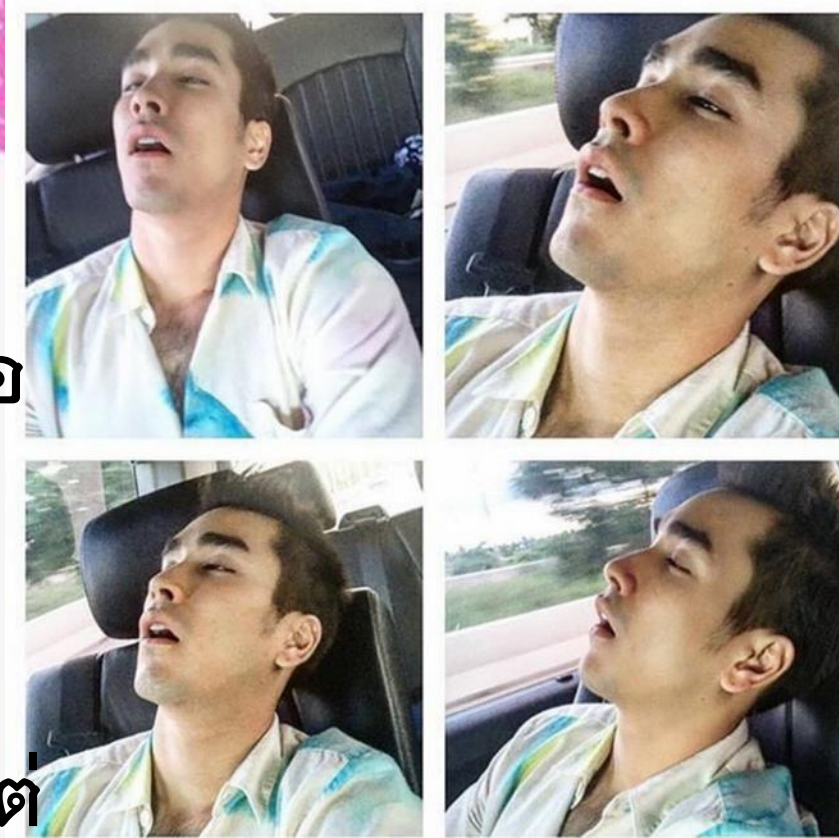
สัตว์เลี้ยงลูก
ด้วยน้ำนม
มีหลายชนิด
หน้าคล้ายคน

ซุกซน

ลิง

ตาแข็งหรือ
อาการที่
นอนหลับ
หรือตายแต่
ลืมตาโผลง

ตกตะลึงใน
เหตุการณ์
บางอย่าง

ตาค้าง

มีรสอย่าง
เกลือ.

ขี้ก
ตระหนี่
ขี้เหนียว

เค็ม

เทวดา
ผู้หญิง

ผู้หญิงสวย

นางฟ้า

โอบ หรือยกขึ้น
แนบไว้กับตัวที่
ด้านหน้า หรือ
ด้านข้าง

ลักพาตัว

อุ้ม

บริเวณตา
และรอบๆ
ขอบดวงตา
บวมซ้ำ

ลักษณะของตา
ที่เข้มนมอง
แสดงอาการ
โกรธจัด.

ตาเขียว

เด็กเลี้ยงแกะ

เด็กที่ทำหน้าที่
ดูแลเลี้ยงฝูงแกะ

คนที่ชอบพูดปดจน
ไม่มีใครเชื่อถือ.

มีรสอย่างรส
มะนาว

เปรี้ยว

มีลักษณะปราด
เปรียว โฉบเฉี่ยว
ทันสมัย เชื่องมัน

กินเด็กเป็น
อาหาร

มีแฟนอายุ
น้อยกว่า
มาก

กินเด็ก